

СТРУКТУРНО – ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНУ

Чукіна К. Ю.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Основним пріоритетним напрямом економічної політики держави України та більшості країн світу є залучення прямих іноземних інвестицій. ПІІ формують розвиток міжнародного економічного співробітництва і є одним із ефективних способів інтеграції національної економіки у світове господарство. Багаторічна практика доводить те, що неможливо чинити структурну перебудову економіки, скорочувати технологічну відсталість та забезпечувати сталий розвиток конкурентоспроможності на світовому ринку, без інтенсивного залучення іноземного капіталу.

Прямі іноземні інвестиції в умовах дефіциту внутрішніх інвестиційних ресурсів для України відіграють важливу роль щодо подальшого розвитку та стабілізації національної економіки. Завдяки прямим іноземним інвестиціям є можливість збільшувати виробничі потужності та ресурси, модернізувати та оновлювати основні виробничі фонди, створювати нові робочі місця, вводити нові сучасні методи виробництва, маркетингу та управління, поповнювати надходження бюджету шляхом податків, підвищувати рівень трудових ресурсів.

У теперішніх умовах ведення господарства інвестиції виступають найважливішим механізмом для створення умов вибуття із економічної кризи, для досягнення структурних зрушень у виробництві, для введення науковотехнічного прогресу, для підняття показників господарської діяльності на мікро- та макрорівнях.

Нині одним із найважливіших напрямків сталого економічного зростання України є активізація інвестиційної діяльності.

Вагомий внесок у розроблення теоретичних і практичних питань розвитку та регулювання іноземних інвестицій зробили такі відомі зарубіжні економісти, як Е. Берлоу, Є. Брігхем, Х. Грей, Р. Коуз, А. Ругман, П. Семюелсон, П. Фішер, С. Хаймер, У. Шарп та інші. Дослідження різноманітних аспектів сфери прямого іноземного інвестування знайшло відображення у працях провідних українських учених, зокрема О. Барановського, Е. Балацького, В. Гейця, Б. Данилишина, Я. Дропа, І. Іващука, М. Макаренко, К. Маркевича, А. Маценко, Ю. Пахомова, Р. Павличенко, О. Рогача, А. Румянцева, О. Свідрака, А. Філіпенка, Д. Хариневича, М. Чумаченка, Л. Шинкарук, І. Юрчика та ін. Проте подальшого дослідження потребує пошук методів та способів інтенсифікації, відновлення інвестиційних процесів, на вивчення яких і спрямоване дане дослідження.

Актуальність даної теми полягає в тому, що розвиток інвестиційної діяльності в Україні потребує вивчення та вдосконалення. На сьогодні, наша держава не є інвестиційно привабливою, що зумовлено рядом негативних причин. Для прогнозування шляхів активізації інвестиційної діяльності в Україні необхідно насамперед проаналізувати її в історичному аспекті, також провівши певне порівняння з найбільш розвиненими країнами світу з великим досвідом в цій сфері, для запозичення потрібних ідей. Для досягнення даної мети було поставлено наступні завдання:

- Встановити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності
- Здійснити аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності в Україні
- Дослідити як впливають на формування сприятливого інвестиційного клімату міжнародні індекси акцій
- Визначити основні шляхи активізації інвестиційної діяльності в Україні.

Об'єктом дослідження є інвестиції та їхня роль у розвитку економіки.

Предметом дослідження являються економічні відносини, пов'язані з інвестиційною діяльністю в Україні.

Методологічною основою даної роботи є загальнонаукові принципи синтезу, аналізу та порівняння. Також до методологічної основи роботи відноситься діалектичний метод пізнання, фундаментальні положення економічної теорії та загальнонаукові методи досліджень, такі як: метод наукової абстракції (при визначенні категорій теми); метод аналізу (при опрацюванні статистичного матеріалу); метод порівняння (при співставленні даних про розвиток інфраструктури); метод узагальнення (при формулюванні висновків), а також графічний та табличний методи.

Отже, інвестиції відіграють одну із базових ролей у розвитку економіки даної країни. Інвестиції впливають на загальний ріст економіки тієї чи іншої країни. Інвестиційним кліматом можна назвати узагальнену характеристику сукупності соціальних, економічних, організаційних, юридичних, політичних, соціокультурних факторів, що в сукупності і формують привабливість і доцільність інвестування в ту чи іншу господарську систему. Створення економічнопозитивного інвестиційного клімату в Україні на даний момент залишається одним із першочергових завдань, реалізація якого впливає на соціально-економічну динаміку, ефективність залучення в світовий поділ праці та можливості модернізації на цій основі національної економіки.

Зрозуміло, що станом на сьогодні створення сприятливого інвестиційного клімату є одним із найважливіших кроків для України. Дослідження інвестиційного клімату країни та шляхів його удосконалення вважається надактуальною темою, оскільки привабливість будь-якої держави для втілення в ній інвестиційної діяльності іноземними і вітчизняними інвесторами залежна напряду від стану інвестиційного клімату.

Було проаналізовано теоретичні праці, систематизовано теоретичні знання, в яких досліджується формування інвестиційного клімату в Україні, визначено фактори, що впливають на формування інвестиційного клімату в Україні:

1. Політичні фактори. Включають в себе рівень корупції, відношення та лояльність державної влади до бізнесових структур, ризики, що пов'язані зі зміною влади.

2. Економічні чинники, що становлять оцінку покупки нерухомості, ціну необхідних ліцензій і патентів, ставки оподаткування, ставки за кредитами, рівень зарплат (вартість робочих ресурсів).

3. Інфраструктурні фактори, що включають в себе зручність місцерозташування конкретного бізнесу, присутність комфортабельної транспортної інфраструктури, доступність потрібної сировини та матеріалів.

4. Соціальні чинники. Під даною категорією розуміємо присутність потрібних робочих ресурсів, наявність споживачів продукції, сприятливе відношення людей до бізнесу, аналіз ризиків потенційних акцій протесту, страйків, криміногенна ситуація в регіоні.

Також за допомогою проаналізованих чинників ми змогли встановити сутність інвестицій та інвестиційної діяльності, здійснили аналіз сучасного стану інвестиційної діяльності, що є досить важливими факторами для підведення підсумку роботи та характеризування праці в цілому. За цими критеріями ми змогли побачити проблематику інвестиційної діяльності та змогли знайти вирішення цих проблем.

На сьогодні, необхідно створювати такий інвестиційний клімат, щоб він був сприятливий як для вітчизняних інвесторів так і для іноземних. Необхідною умовою для цього є стабільні умови праці та робочі місця, адже для збільшення притоку інвестицій в країні необхідні певні гарантії розвитку того чи іншого бізнесу. Відповідно, єдиним шляхом досягнення даної цілі є проведення ефективних економічних реформ.

Отже, незважаючи на велику кількість проблем у економіці, недоліки та далекоглядність більшості реформ, які проводить сьогоднішня українська влада, Україна залишається привабливою для інвестицій, вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій" № 1390-VIII від 31 травня 2016 р. - Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>
2. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон [Монографія]. / Ю.Г. Козак, Н.В. Притула, О.А. Єрмакова та ін. – К.: Центра учбової літератури, 2016. – 240 с.
3. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.in.gov.ua/index.php?get=212>.
4. Эффективность воздействия прямого иностранного инвестирования в экономический рост Украины. Мазур В.И., Бондарь С.М. - Наука и Мир. 2016. Т. 2. № 7 (35). С. 20-21.
5. Economics, management, law: realities and perspectives: Collection of scientific articles. - Les Editions L'Originale, Paris, France, 2016.- 484 p.

Науковий керівник **Почерніна Н.В., к.е.н., доцент**

СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ ІНСТРУМЕНТІВ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Чучман Ю.Ю. *somova0907@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Кількісні обмеження завжди розглядались як одні з основних нетарифних інструментів для регулювання зовнішньоторговельних потоків, тому вивчення особливостей їх застосування є вкрай актуальним.

Метою дослідження є визначення особливостей регулювання міжнародної торгівлі із використанням кількісних інструментів, а також надання рекомендацій щодо можливих напрямів ефективного регулювання міжнародної торгівлі України.

Як показують проведені дослідження, за період 2015– 2019 рр. Україна переважно має дефіцит зовнішньоторговельного балансу, який варіюється у межах від 527 млн. дол. США до 6342,5 млн. дол. США. Основною причиною даних коливань є збільшення імпортової залежності та зменшення експорту з країнами СНД й іншими країнами світу. Це пов'язано з тим, що можливості України щодо ефективного регулювання міжнародної торгівлі та захисту національних виробників надалі мінімізуються внаслідок наявності прогалин в державній законодавчій базі, нестабільної економічної та політичної ситуації в країні.

Сума експорту за 2015-2018 рр. зменшилась на 10637,2 млн. дол. США, що становить 19,73%. Основну частку в товарній структурі експорту займає продукція рослинного походження, що збільшилась за аналізований період на 5,5%, та недорогоцінні метали й вироби з них, частка яких зменшилась на 33,52%.

Загальна сума імпорту зросла на 4821,5 млн. дол. США. В товарній структурі імпорту основними товарними групами є хімічна промисловість, частка якої скоротилась на 3,48%; мінеральні продукти, питома вага яких зменшились на 22,31%; та машини, обладнання й механізми, частка яких зросла на 13,55%. Основними країнами – партнерами України є Європа, у тому числі ЄС, обсяги експорту до яких збільшились на 4%, а обсяги імпорту зросли на 2,41%. У свою чергу для України найбільш вагомою втратою стало зменшення обсягів експорту та імпорту з країнами СНД у зв'язку з військово-політичною ситуацією на Сході країни.

Як показує проведений SWOT-аналіз можливостей України щодо активізації міжнародної торгівлі, сильними сторонами країни є географічне положення України, велика сировинна база, дешева робоча сила та вагомі конкурентні переваги у певних галузях